

Изграждане на правила Процес на договаряне

Разработено от Бети Бисплингхов

Цел

Това е процес на постигане на консенсус чрез провеждане на дискусия, с цел установяване правилата на ПУО.

Време

Разполагате с около 45 минути.

1. Договаряне със себе си:

А. Дневник за себепознание (10 минути) *писане, изреждане, рисуване*

Самостоятелно участниците обмислят и разсъждават върху аспекти на обучението, които са важни за работещата учебна общност. Възможни въпроси: Какъв ще е моят принос като член на групата? Какви са очакванията ми за другите членове? Кога последно постигнах голям успех от учене в група? Какво бе налице тогава? Каква обратна връзка или конкретен израз ме впечатлиха при участието ми в преживявания, довели до подобен резултат от работата в група (например, групова игра „Пускам, пускам кърпа!“, обратна връзка, текст, и др.)?

Б. Предложения за: от какво имам нужда (5 минути) *оградете идеите, подчертайте ги, комбинирайте ги*

Въз основа на изводите, направени с помощта на дневника, премислете идеи си и ги редуцирайте до 3 неща, които са ви нужни за процеса на учене в рамките на тази група. Например:

За да има добра среда за учене в тази група, на мен ми е нужно ...

В. Предложения за: от какво има нужда групата (5 минути) *запишете предложенията си на 3 самозалепващи се листчета*

Участниците транспонират 3 идеи, описани като лична необходимост (по време на договарянето със себе си), в групова необходимост. Всяко едно изискване е записано на самозалепващо се листче. Всяко листче съдържа по едно предложение за правило от общо 3 предложения за правила на групата.

За да се улесни това прехвърляне на личните нужди към нуждите на групата, може да се използва следната

подсказка:

За да постигнем най-доброто заедно, на тази учебна група е необходимо;

1. (самозалепващо се листче #1)
2. (самозалепващо се листче #2)
3. (самозалепващо се листче #3)

След приключването на тази стъпка, всеки участник трябва да има 3 правила, които да представи за дискусия.

Участниците дават знак на модератора за приключване на този етап. Модераторът сформира двойки.

2. Договаряне по двойки (гъвкав срок)

Всеки участник допринася 3 самозалепващи се листчета, които представляват предложенията му за правила. Двамата колеги работят съвместно и предоговорят предложенията си (3 плюс 3 листчета), докато не ги сведат до 3 общи.

Участниците дават знак на модератора за приключване на този етап. Модераторът сформира карета.

3. Договаряне в каре (гъвкав срок)

Всяка двойка допринася към карето 3 листчета. Колегите работят съвместно и предоговорят предложенията си (3 плюс 3 листчета), докато не ги сведат до 3 общи.

Модераторът разбира, че карето е приключило с преговорите, когато те залепят на таблото предложенията си за правила.

4. Предложенията “отлежават” в групата (гъвкав срок)

Всяко каре залепва своите 3 предложения за правила, за да се видят от общността. Целта е вашите предложения да бъдат видени, но без допълнително обсъждане.

Правилата се изчитат на глас пред общността.

Целта е вашите предложения да бъдат чути, но без допълнително обсъждане.

Сега тези предложения за правила служат като отправна точка за непрекъснато учене във вашата общност.

5. Чрез разговор се постига консенсус, присъщ за групата

По време на подготовката за следващата среща, модераторът и/или доброволците от групата, подкрепяни от ПУО, реорганизируют и отново представят предложенията за правила, за получаване на обратна връзка в началото на следващата среща.

6. Предоговаряне на правилата

Правилата на групата са създадени, за да „служат“ за общността. При необходимост, те могат да бъдат рутинно предоговорени, представлявайки стабилна отправна точка за преразглеждане.

Спомагателни бележки

Предишен опит

Обикновено се пристъпва към изграждането на правила чрез водене на разговори, след като вече сте минали през предварителния етап за постигане на консенсус за целите на професионалното сътрудничество и конструктивна критика в рамките на ПУО. Примери за предишен опит, за подпомагане на разговорите, включват:

Групови игри от типа Тийм билдинг

Инструктаж с въпроси, който спомага съвместната работа по групи, за постигането на споделени цели.

Гъвкави формати за провеждане на диалог в голяма група Micro-Lab или World Café

Предоставя време за запознаване на опита и целите на отделните членове, свързани със

сътрудничеството в рамките на общността.

Принципите на обратната връзка/Кошмарите на обратната връзка

Може да се използват дейности като Chalk Talk (начин за изразяване и генериране на идеи) или walk-about (визита) за набелязване въпроси, свързани с предоставяне и получаване на обратна връзка.

Различни гледни точки

Помага да се идентифицира нуждата от учене въз основа на стила на обучение.

Учене с помощта на текст

Използване на текст за откриване на думи и идеи, които биха спомогнали за създаването на общ език.

Може би ще е от полза за групата да получи представа, за това какви са очакванията, преди да пристъпи към предлагане на правила. Членовете на групата трябва да имат представа какви правила да изградят, които биха им помогнали в съвместната работа.

Получаване на предложения за правила

Щом веднъж правилата са оставени да „отпочиват“, групата има време да се дистанцира от конкретните предложения и лица. Преразглеждането и редактирането в рамките на цялата група също така би се оказало досадно и ненужно, след като групата е отделила толкова време и енергия по време на договарянето. В повечето случаи групите са доволни, че има модератор и/или доброволци, които да направят това вместо тях и да представят редактираните правила в началото на следващата среща.

Процес на предоговаряне на правилата

Редица групи включват точка в дневния си ред за предоговаряне на правилата. Въпросите, които насърчават „грижата“ за правилата на групата включват:

- Как правилата ни помагат да разширим нашия кръгозор?
- Трябва ли да променим правилата си, за да постигнем целите си?
- Кое(и) правило(а) използваме най-добре?
- Кое(и) правило(а) трудно спазваме?
- Кое правило ще дискутираме днес?

Можете да намерите тези протоколи и много други материали на следния адрес: schoolreforminitative.org.